

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Praxis Beneficiorvm D. Petri Rebvffi Montispessvlani
Ivrvim Doct. Ac Comitiss, Ivrisqve Pontificii Ordinarii
Professoris Paris. & ibidem in supremo Senatu Causarum
Patroni**

Rebuffi, Pierre

Coloniae, 1610

De noua prouisione & simplici.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63686](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63686)

talis intelligitur petitio, qualis responsio & e contra c. inter dilectos. de sic. instru. l. fide-
fenfor. primo. ff. de interro. & ita se habet re-
gulariter ius canonicum, vt responsio si-
ne petitione ponatur: non valeret ta-
men bulla, si nulla esset narratio, quæ est
pars huius substantialis, & ita se habet sty-
lus Curie Romanæ: vt inferius dicam in
disiunctione bullæ.

Bulla non
valere sine
narratione.

21 Alii dicunt bullam esse signaturam
extensam: nam quod breui in signatura
conferitur, in bulla extenditur, sicut no-
tariorum scheda. l. contractus. vbi Paul. &
alii C. de sic. instru. & in auth. de tab. col. 4.

22 Aliaque continens necessaria, ponit
in bulla descriptione: nempe si neces-
saria in bulla non sunt apposta, non dice-
tur bulla: vt habetur in pro. m. Sexti Decret.
§. fin. vbi etiam docet. verum quia commu-
niter venimus ad novam prouisionem,
ideo eam prius subiiciam, & simplicem
etiam declarabo, ut differentia cognosci
inter ista duo possit: & pauci discernere
ista possunt, ideo ad sequentia aduertend-
um est.

De noua prouisione & simplici.

Itaque noua prouisio est prima Papæ
prouisio ad alterius iam factæ ab alio
confirmationem: probatur in cap. post
electionem, de concess. præb. gloss. in reg. cancel.
62. vbi dicit nouam prouisionem alium
præsupponere titulum: simplex verò
non: sequitur Gomez. quest. 2. regul. de an-
nal. post.

2 Noua dicitur quod ad Papam, quia de
recenti ipse confert: quamuis collatio,
præsentatio, vel electio ab aliis antea fa-
cta fuisset, sed impetrans eam prouisio-
nem, vel præsentationem dubitabat viri-
bus non subsistere. notant doctores. in d. cap.
post electionem de concess. præb.

3 Aliquando etiam sine dubitatione so-
let concedi noua prouisio, si dicatur col-
lationem ab episcopo, vel eius vicario fa-
ctam alternatiue, & semper datur ad ma-
iorem securitatem.

4 Etiam in noua prouisione quando

dicitur, quod impetrans dubitat prouisio-
nem viribus non subsistere, non potest
narrari casus, in quo non sit aliquod du-
bium, vel dicere de facto: quia si Papa sci-
uisset primam collationem omnino nullam
fortè non concessisset, vel non de leui. ea.
postulasti. in fin. de refer. modica tamen du-
bitatio sufficit: vt consuluit. Paul. Paris. conf.
18. Circa materiam. col. 1. in 4. vol.

5 Sed si semel summus Pontifex prouisi-
derit, etiam inutiliter, nunquam dabitur
noua prouisio, sed perinde valere impe-
trabitur, vt perinde valeat talis prouisio,
ac si ritè id temporis facta fuisset: vt est in
prouisione
provincial. fol. 66. vers. item super prouisioni-
bus, & Paul. Paris. conf. 18. materiam. num.
25. in 4. vol. quia si secundo concederet,
non posset dici noua prouisio, id est pri-
mo facta: vt dico in l. Sylua. §. noualis. ff. de
verbo signif. vbi pluribus modis scripti vo-
cari nouum.

Papa post
sua prouisi-
onem nun-
quam noua
concedit.

6 Adhuc regulariter noua prouisio non
datur, nisi quis dubitet collationem, vel
prouisionem ordinari viribus non sub-
sistere: vnde si quis nouam prouisionem
impetret super beneficio reseruato, &
narret sibi collatum beneficium ab eo qui
dicit se super hoc specialem prouidendi
facultatem habere, sed dubitat non valere,
ideo petit ibi prouideri: tunc Papa pri-
mam collationem non annullat, cum ille
dicat se specialem conferendi potestatem
habere, sed dubitet, nec debet in bulla an-
nullari seu infici ille prima collatio: nec
dicitur dispositiue reseruatio, sed quod à
nonnullis asseritur, &c. ita seruat stylus
cur. Rom.

Non anul-
latur pri-
ma collatio
in noua prouisi-
one nec
electio.

7 Idem de electione: quæ si fuerit facta
de dignitate reseruata per regulas cancel-
lariæ, & vigore indulti dicatur ad eligen-
tes spectare, non annullabitur dicta ele-
ctio: quia multa sunt à Papa concessa,
de quibus non est memor. cap. ex parte. 1.
de offic. deleg. c. præterea. 23. dist. ideo super
hoc noua potest dari prouisio.

Modus va-
candi in no-
uis prouisio-
nis an sit
exprimen-
dus.

8 In novis prouisionibus si quis narrare
velit modum vacandi, potest, quam-
uis Papa habuerit solum modum pro ex-
pressio: quia in fauorem impetrantis

concessum est, cui fauori derogare pars poterit. *c. si diligendi de fo. com. & hoc quotidie fit.*

9 Melius est secundum quosdam quod hoc non exprimat: quia Papa videtur ei concedere siue vno modo vacet, siue alio modo, vt constat ex expressione facta in prouisione: tamen quia Papa omnes ferè modos complecti solet, ideo de stylo est quod verus vacandi modus primus ponatur, & postea generalis clausula subiiciatur *vt inferius dicitur.*

Electio
que venit
ab prouisi-
onis nomi-
ne.

10 Aliquis in signatura petiit sibi de beneficio provideri, dicens iam sibi de eo autoritate ordinaria fuisse prouisum: Papa concedit, & quod expediri possint litteræ in forma simplicis, vel nouæ prouisionis, nunc in bulla vult exprimere se electum, an possit respon. posse, quando beneficium eligendo conferebatur: quia tunc à noua prouisione non disceditur, & verè prouisus fuit autoritate ordinaria: & collatio verius dicitur, quàm prouiso. *cap. cum nostris. & cap. post electionem, vers. cum igitur. de concess. præb. & super hoc aliàs consului, etiam scripsi in tractat. nomi. quæst. 15. num. 26. versic. decimoquinto.*

11 Sed si electio requirebat confirmationem, & quis vult, vt expediatur bulla in forma nouæ prouisionis, cum narrativa electionis: hoc non poterit, quia facilis obtinuit signaturam & prouisionem à Papa is, qui dicit se prouisum, quam is qui diceret se electum: quia prouisio ius plenum confert, nec requirit confirmationem, secus in electione, de qua est faciendâ mentio. *clm. i. de præb. scripsi in §. præfati que ordinari, de collat. in concord. & in §. i. de nominatio. reg.*

Clausula
notab. in si-
gnatura ap-
ponenda.

12 Vnde si velis in istis providere, apponas clausulam in signatura, quod bulla possit expediri in forma nouæ prouisionis, vel simplicis, absque dicta prouisionis narratione, & tunc poteris electionem quamcunque exprimere, & ita soleo apponere post mensularios, qui ignorant communiter effectum clausularum.

13 Adhæc annullata principali collatione facta ab ordinario, non annullatur hæc

noua prouisio facta ad corroborationem primæ collationis, sed remanebit: *vt docet Gomef. in reg. de annal. possess. quæstion. 78. in fin. nec videtur hæc noua prouisio accessoria ad primam collationem, sed per se subsistit: licet Gomef. dicat eam esse accessoriam, quod mihi vix placet, cum prima possit esse sine hac noua prouisione, si sit valida: & licet hæc fortè accedat, tamen est æquè principalis, & ad primæ prouisionis confirmationem: ideo vtraque subsistere potest, & altera etiæ: vnde annullata vna, altera subsistet, & quis poterit vtraque iuari, vel altera tantum. *c. post electionem. de concess. præb.**

14 Notandum est quod regulariter in curia Romana mandatur noua prouisio, & confirmatio. *ca. quia. & c. post electionem de concess. præb. nisi in tribus casibus.*

15 Primus est in vnionibus, ipsa enim facta confirmari à Papa potest, si defectus ei narretur *c. exposuisti, vbi no. de præb.*

16 Secundus est in beneficiis seu præceptoris Hierosolymitanis, in quibus datur confirmatio concessions, non autem collationis: nec ponitur clausula, suppletentes omnes defectus.

17 Idem in beneficiis aliarum militiarum, vt sancti Iacobi, & aliis: & hoc de stylo curiæ Romanæ.

18 Tertius in prouisionibus monasteriorum monialium, vnde electa poterit confirmationem electionis, & nouam prouisionem simul petere, & ipsis conceditur: quia illarum electiones communiter non sunt firmæ, nec iure factæ. *cap. in demnitaribus. de elect. lib. 6. ideo confirmatione indigent.*

19 Sed non habebit locum in prioratu monasterii per priorissam gubernari soliti, quia non iudicatur monasterium quo ad hoc, sed vt aliud beneficium: & non dabitur confirmatio, sed noua prouisio. hoc solet in curia Romana seruari, quod notes, quia ab interpretibus omisa, qui hanc praxim Rom. parum nouerant.

20 Etiam electiones abbatu non solent confirmari à Papa: possent enim esse nul-

Electio
monialis
confirmari
possunt.

Electio
abbatis
confirmari
solet.

Electio
abbatis
non solent
confirmari.

la, sed nona dabitur prouiso: vt voluit A-
lex. 6. in tri. de signa. gratia.

21 Confirmatio in benefi-
cialibus non datur ex stylo curiæ Romanæ. c. fin. de con-
fir. nri. sed perinde valere: quod differt à
confirmacione, quia confirmatio non tra-
hitur retro, sed valet à die confirmacionis
tantum. c. spir. quia diuersitatem, de concess.
pra. b. doct. in c. 1. & per totum, de confirma. vi-
li.

22 Perinde valere trahitur retro, si nõ e-
rat acquisitum ius tempore impetrationis
huius rescripti: vt inferius dicitur, & sic quã-
do duo extrema sunt habilia, vt docet Bart. in
his qui. ff. de vsucapio.

23 Nec obest tex. in cap. secundo. ne sede
vacante, vbi Papa confirmat ecclesiam ei,
cui donauerat: sed regulariter non confir-
matur collatio facta ab altero, de quo su-
pra dixi: imò si confirmetur ibi reproba-
tur, dum dicit, non obstante confirmatio-
ne nostra, si qua in forma communi appa-
reat: & quamuis olim posset dari confir-
matio collationis etiam ordinarii tamen
quia proprius est concedere rescriptum
perinde valere: ideo hodie ita conceditur:
& hoc iure vtimur, non verò confirmatio:
& si hodie peteretur à Papa collationem
ordinarii confirmari, Papa hoc non cõce-
deret, nisi quatenus respicit rescriptum
perinde valere.

24 Confirmatio tamen concordie inter
partes fit à Papa: sed sola confirmatio non
fit in cancellaria, si cancellaria non conse-
rat beneficium, sed solet ad cameram re-
mitteri, vel narratur concordia, sed non ap-
probatur: quia ista confirmatio est de in-
tero imperio maximo, capit. quod de translatio-
nem, de offic. legat. doct. in cap. quod sedem, de of-
f. ordm. cum sapiat simoniam. cap. ex par-
te primo, de offic. delegat. cap. cum pruden. de
pact. ideo à Papa tollitur. Dec. in rubric. de
simo.

25 Vidi dubitari, conuentio fuit à Papa
approbata, qua ego tenebar dare benefi-
cium sancti Victoris tali N. intra annum, eò
quod suum beneficium maioris erat valo-
ris: postea conuenit inter nos, quod aliud
beneficium datur: quæ situm fuit, an requi-

ratur noua Papæ approbatio: quidam re-
quiri fatebantur, cum partes nullam con-
ditionem adiciere possint, sine Papæ be-
neplacito. c. si. de pac. ideo dicebant simoni-
am esse, si aliud datur etiam beneficium.

26 Ego contrarium dicerem: quia post-
quam in fauorem partium Papa approba-
uit, conditionem, huic fauori partes pote-
runt renunciare. c. si diligenti, de foro compe-
tent. & postquam conuentio est iam à Pa-
pa approbata, si vnum pro alio datur, hoc
respicit partes: nam principale est appro-
batum in fauorem partium, si unum pro
alio datur, [etiam approbatum cense-
tur.]

27 Verisimile est quod si Papæ hoc fuis-
set expositum, quod etiam approbasset:
cum hoc sit accessorium, ergo debet regi
secundum naturam principalis. l. cum prin-
cipalis. ff. de reg. iur. etiam quia dari benefi-
cium vnum pro alio potest sine labe simo-
niæ. c. final. de rerum permutatio. ergo partes
poterunt vnum dare pro alio, & accipere
sine labe simoniæ, quicquid in contrarium
dicatur.

28 Nec refragatur de conditione, quod
sit reprobata, quia in hoc casu non est alia
conditio, quam approbata à Papa: ergo
Papa hoc videtur approbasse: nec requiri-
tur noua approbatio, quæ requiretetur, si
noua conditio eueniret, videlicet quod
pro beneficio daretur pecunia: secus si be-
neficium pro beneficio. c. ad quaestiones, & c.
si. de rerum permut. possunt tamen partes in
signatura clausulam adiciere, vel in ap-
probatione concordie, quod petunt ap-
probati tantam conuentionem, vel si de
consensu partium ab ea discedatur, & ali-
ud seu alia beneficia dentur loco illius
quod etiam liceat & hoc videtur necessa-
rium, quia partes se prius aliter consentiunt:
& oportet quod istorum illa conuentio
approbetur à Papa, nisi illa clausula adie-
cta fuerit, quam soleo adiciere.

29 Transactio & concordia inter duos
litigantes facta sine Papæ beneplacito in-
ducit speciem simoniæ, non tamen ob hoc
quis est beneficio illo, vel aliis priuatus:
nec poterunt illa impetrari: vt docent Panor.

T

Papæ an-
probatio-
ne.

Partibus
an liceat à
conuentione
appro-
bata à Pa-
pa discede-
re.

Concordia
sine Papæ
beneplaci-
to inducit
simoniam,
quæ nõ pri-
uat benefi-
cium.

Concordie
confirmatio
non à Papa
fit, non à
cancellaria.

Obligatus
ad dondu-
m benefi-
cium non pos-
sit dare al-
terum sine

Et alii in c. constitutus, de transactio cap. ex par-
te, primo. de offic. delegat.

30 Ideo si in signatura petantur omnia
in instrumento concordie approbati, de-
bet addi quatenus iusta & honesta sunt: vt
statuit Alexan. 6. in suis regulis. in ul. de signa-
gratie.

Clausula
fiat prout
de iure,
quid pro-
vis.

31 Et si quis illa beneficia impetrauerit,
solet Papa dicere, fiat vel concessum vt pe-
titur, prout de iure. quia Papa non inten-
dit conferre si de iure non sint priuati: ideo
illam clausulam addit prout de iure: hoc
tamen rarum est, nisi quando de priuatio-
ne iuris dubitatur.

32 Et de illa clausula prout de iure, vide
per glos. & doct. in l. edita. C. de edend. & Bar.
in extranea. Ad reprimendum in verb. prout.

33 Et si dicatur, quod hic venit priuan-
dus, ergo hec clausula prout de iure, debet
intelligi, id est secundum quod ius dispo-
nit. & si ius non disponat, nec Papa priuat.
vt dicitur infra in 3. parte iii. de symo.]

Beneficiu
permutan-
tis non po-
test impe-
trari, si sta-
tim permuta-
tio non
perficia-
tur.

34 Titius resignauit beneficium caussa
permutationis, quod fuit Seio collatum:
sed quia beneficium Seii erat alterius dio-
cesis longè distantis, Seius possedit per
mensem vel duos vtrumque beneficium:
nunc quidam tertius impetrauit primum,
tanquam vacans per ademptionem secun-
di, per c. de multa, de prebend. & per extranea
excecrabilis. Demum Seius pro compleme-
to permutationis resignat primum benefi-
cium: queritur an valeat ista collatio vlti-
ma? resp. valere, quia erat iam affectum
compermutanti: & illa dilatio duorum
mensium non fecit illud vacare. c. vno. de re-
rum permutat. in 6. vbi doct. Feder. in tracta. de
rerum permutatio, in u. q. quod est notan-
dum, sepius super hoc vidi dubitatum:
nec obest illa extra. excecrabilis, quia dicit
si pacifice possederit, nolens vnum dimit-
tere: sed hic volebat dimittere caussa per-
mutationis.

Partes su-
per benefi-
cis semper
debent con-
uenire cu
Pape bene-
placito.

35 Et sic nota, quod sine Papæ benepla-
cito non licet conuenire super beneficiis,
alioqui simonia est: vnde quando partes
conueniunt, semper adiacere debent, cum
Papæ beneplacito. c. Ex parte. i. de off. dele. c. si.
de par. & c. vno, vt ecclesiastica benefic.

36 Et si postea illa conuentio approbata
sit à Papa sine aliqua simonice labe, obti-
netur illud beneficium: quia potest Papa
dispensare super illis quæ ipse inducit. do-
cto. in rubric. de symo. & in summa, prima que-
stione prima.

37 Simplex autem prouisio dicitur, Simplex
quando alia non narratur collatio, nec prouisio
prouisio que dicitur
vacans per obitum, vel aliàs, & sic confer-
tur, in noua autem prouisione regulariter
presentatio, collatio, electio, vel alia pro-
uisio narratur: in hac vero simplici nullus
alius narratus titulus, sed à Papa conferre
petitur vacans beneficium. hoc docet gloss. in
reg. cancella. 62. & ego signaturam superio-
rem scripsi ad hoc ostendendum.

38 Ideo subrogatio dicitur simplex pro-
uisio, quia non presupponit alium titulū,
vt docet Gomez. in regul. de subrogat. collig. q.
19. in si. post Aegid. Bellameram, conclusio. uo. si
petens, in fin.

39 Vnde si in signatura dicatur, vt expe-
diatur in vim nouæ, vel simplicis prouisio-
nis, si quis narrauerit in ea se presentatū,
& institutum: & Papa de nouo sic eidem
prouiderit si postea impetrans velit, vt ei-
dem expediatur bulla in vim simplicis
prouisionis, non potest hoc fieri: quia Pa-
pa motus fuit ob illam narrationem, ergo
non debet mutari, alioqui bulla non con-
ficeretur ex signatura, quod fieri debet: vt
superius dixi, & hoc pauci intelligunt.

Si prouisio
fuerit nar-
rata, non
potest in
bulla omni-
ti.

40 Simplex prouisio etiam diceretur,
quando sine prima narratione concedere-
tur: quod non solet fieri: ideo si in prima
dictum fuerit, quod impetrans fuit de illo
beneficio prouisus, & illud acceptauit, &
illa vellet omittere in bulla, non potest: quia
hæc prouisio induxit Papam ad sibi facili-
tatis prouidendum, quam si non fuerit pro-
uissus: ergo hoc est in bulla exprimendum.
c. Postulatus, in fin.

41 Nisi in dispositione ad partem adda-
tur hæc clausula, quod hoc possit expedi-
ri in vim nouæ, vel simplicis prouisionis,
etiam absque predicta narratione, & hu-
ius clausule ratio poterit bulla absq; nar-
ratione in signatura expressa expediri.

Clausula
absque nar-
ratione
quidope-
reatur.

42 Quæ clausula non solet apponi per ignaros, ideo postea opus erit impetrare rescriptum perinde valere, si prædicta clausula non fuerit in signatura conscripta.

43 Non poterit tamen impetrans nouam facere postea narrationem, & aliam à dicta signatura, alioqui conformis non esset bulla signaturæ, quod esse debet: vt sepius dictum fuit: sed omitti poterit illa narratio.

Narratio an possit omitti, & alia exprimi.
44 Etiam poterit aliquid addere vel detrudere primæ narrationi, sed non totam omittere: vt si dixerit se præsentatum & institutum in signatura, in simplici prouisione poterit omittere se institutum: secus si vellem dicere beneficium vacare per incapacitatem, & tamen expresseram vacasse per obitum: hoc valde alienum est, ideo non expediendum tanquam in signatura non comprehensum.

Simplex prouisio facile expeditur, si potest per nouam prouisionem non contrariari.
45 Sed si impetrem beneficium in vim simplicis prouisionis, & in signatura addatur, quod etiam in vim nouæ prouisionis expeditur: si postea expeditur bullam nouæ prouisionis, in qua narrem mihi esse prouisum per ordinarium de illo beneficio, & illud acceptasse, valebit in bulla: quia hoc est in præiudicium partis, cum ipse hanc prouisionem probare habeat, ergo illi fauori renunciarè potest. l. penult. C. de pactis: capituli si diligenti, de foro comperenti: etiam potest exprimi id, per quod facilius Papa concessisset, si fuisset expressum: vnde qui simpliciter expressit, potest postea collationem sibi factam narrare in bulla, quam dubitat viribus non subsistere, &c. si hoc fuerit in signatura dictum, quod in forma nouæ, vel simplicis prouisionis expeditur possit.

Simplex prouisio post præsentationem datur & electionem.
46 Simplex prouisio etiam dabitur præsentato ad beneficium, dummodo nõ fuerit institutus: & si episcopus vellet proponere edictum: iuxta. c. fin. de elect. in 6. quia parum iuris habet ex præsentatione. c. dilectus, de offic. legat.

47 Idem in prouisione monasterii pro electo, qui electioni cõsensit: vt detur simplex prouisio ante confirmationem, po-

stea nõ uaprouisio: quia ante confirmationem non est ius perfectè acquisitum, sicut ex collatione. d. c. si. de elect. in 6.

48 In noua prouisione si fuerit expressum beneficium certo modo vacasse, poterit in bulla suppleri eo modo quo vacauit, licet non fuerit in signatura dictum, quod verus vacationis modus pro expresso habetur: vt superius scripsi in signatura: sed hodie communiter solet apponi. *Suppleri an possit in simplici prouisione verus vacandi modus.*

49 Secus in simplicibus prouisionibus, in quibus non exprimitur modus vacationis, si in signatura dictum non fuerit: hoc habent Romani dicanici ex stylo, qui est tamen contra ius, in capitulo, Susceptum, de rescriptis lib. 6. Sed resp. quod hoc est intelligendum in simplici prouisione: sed non in noua, sed nullam assignant differentiam, nisi quod hoc est de natura primæ prouisionis: alibi forte dicam: quia semper vidi apponi clausulam, quod verus vacandi modus exprimi potest: & hoc est tutius.

50 Postremò vt bulla melius intelligi possit subiiciam formam eius ob oculos, & demum illius elucidationem: vt paruo negotio quisq; eam intelligere possit: ad rem ergo accedam.

Forma nouæ Prouisionis.

Iulius, &c. Dilecto filio Antoinio Odoio rectori seu perpetuo vicario parochialis ecclesiæ sancti Ioannis Baptistæ de Chaufonot, prope Stamphas Senonen. diœces. salutem, &c.

Vitæ, ac morum honestas, aliæque laudabilia probitatis, & virtutum merita super quibus apud nos fide digno commendaris testimonio, nos inducunt, vt tibi reddamur ad gratiam liberales.

Exhibita siquidem nobis nuper pro parte tua petitio, continebat, quod aliàs parochialis ec-